

De ruimtelijke opgave in provinciale structuurvisies; ontwikkelingen, effecten en beleidsruimte in de provincie Overijssel

Thema: verkenningen/scenario's; modellen

Eric Koomen^{1,2}, Marianne Kuijpers-Linde¹ en Willem Loonen¹

¹Geodan Next, ²Vrije Universiteit Amsterdam

President Kennedylaan 1

1079 MB Amsterdam

tel. +31 (0)20 - 5711 311

email eric.koomen@geodan.nl

In het begintraject van provinciale structuurvisies of omgevingsvisies is behoefte aan een helder, eenduidig zicht op de toekomstige ruimtelijke opgave. Daarnaast zijn provincies vaak geïnteresseerd in de mogelijke ruimtelijke effecten van deze ontwikkelingen en de potentiële gevolgen van verschillende beleidsalternatieven. Geodan Next past daarom ruimtelijke modellen toe die mogelijke toekomstige ruimtegebruikontwikkelingen in beeld brengen. Met name de door de planbureaus uitgewerkte scenario's (CPB, MNP, RPB, 2006) en de kennis die aan het rapport 'Nederland Later' (MNP 2007) ten grondslag ligt, is hierbij van groot belang. Uitgaande van de modelsimulaties worden themaspecifieke effecten en beleidsvarianten in kaart gebracht. Dat zal in deze bijdrage worden geïllustreerd aan de hand van een recente studie voor de provincie Overijssel.

De ruimtelijke verkenning voor Overijssel laat zien welke ruimtelijke ontwikkelingen in deze provincie tot 2040 denkbaar zijn. Duidelijk is dat er nog steeds een verstedelijkingsopgave ligt die lokaal kan botsen met de taakstellingen ten aanzien van bijvoorbeeld landschapskwaliteit, veiligheid en waterbeheer. De kans op deze conflicten neemt toe naarmate er voor een meer verspreide verstedelijking wordt gekozen. Om inzicht te krijgen in de mogelijke speelruimte van provincie om met de opgaven om te gaan is een aantal beleidsalternatieven uitgewerkt. Door steeds één beleidsambitie centraal te stellen wordt in beeld gebracht wat de ruimtelijke gevolgen zijn van specifiek beleid op terrein van waterbeheer; veiligheid en gezondheid; en verstedelijking. De verschillen tussen deze varianten in verstedelijkingspatroon zijn groot. Dit betekent dat zonder ruimtelijke sturing veel afwegingen in lokale planprocessen zullen moeten worden gemaakt. Hiervoor zal de provincie heldere afwegingskaders moeten ontwikkelen, wil zij haar ambitie kunnen realiseren.

Het is nu zaak om de beschreven sectorale beleidsalternatieven uit te werken tot een meer integrale visie. In de structuurvisie van de provincie die ontwikkeld wordt zullen de afzonderlijke alternatieven op hun mogelijkheden en beperkingen worden beoordeeld en waar mogelijk worden gecombineerd. Het reeds ingezette planmer traject met het daarin voorgestelde ruimtelijke afwegingskader biedt een goed handvat om de gekozen (combinaties van) beleidsalternatieven te beoordelen. Hierbij wordt op basis van de beschikbare kennis meer expliciet naar de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit en duurzame ontwikkeling gekeken. Bereikbaarheid, instandhouden van natuurwaarden en landschappelijke waarden en het realiseren van aantrekkelijke woonmilieus worden nader onderzocht.